

Accreditatierapport en -besluit met een negatieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in de bedrijfscommunicatie (master) van de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)

datum 1 Inleiding

21 juni 2011

onderwerp

Accreditatierapport en -besluit
Master of Arts in de
bedrijfscommunicatie
(#4878)

Bij brief van 14 februari 2011 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in de bedrijfscommunicatie (master). Deze aanvraag is ontvangen op 15 februari 2011 en ontvankelijk verklaard op 28 februari 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op een visitatierapport als resultaat van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). De Katholieke Universiteit Leuven is het met bepaalde oordelen van de visitatiecommissie oneens. De bedenkingen en kanttekeningen van de opleiding werden opgenomen als bijlage van het visitatierapport.

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

– prof. O. Lie, hoogleraar middeleeuwse cultuur, Universiteit Utrecht;

Leden:

– prof. M. Gerritsen, hoogleraar interculturele bedrijfscommunicatie, Radboud Universiteit Nijmegen;

– dhr. L. Osselaer, directeur Across Communications;

– dhr. J. Perquy, Ere-administrateur-generaal van de Vlaamse Onderwijsraad, (*onderwijsdeskundige*).

Secretaris:

– dhr. P. J. van de Velde, stafmedewerker VLIR.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 15 en 16 maart 2010. Het visitatierapport dateert van 21 december 2010.

Inlichtingen

Sigrid Pauwels

+31 (0)70 312 23 80

s.pauwels@nvaO.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag

P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands

T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301

info@nvaO.net | www.nvaO.net

pagina 2 van 11 **2 Formele overwegingen**

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen opleiding

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties van de opleiding beantwoorden aan de decretale competenties op het niveau van de master. De opleiding beoogt onder meer een creatieve benadering van bedrijfscommunicatieve vraagstukken en de hantering van wetenschappelijke inzichten en methodologie. De commissie waardeert de studentgecentreerde formulering. Zij wijst evenwel op een gebrek aan aandacht voor de internationale dimensie.

De commissie stelde vast dat de domeinspecificiteit van de eindkwalificaties wordt gewaarborgd. De eindkwalificaties werden getoetst aan de eisen van buitenlandse vakgenoten en het beroepenveld. De commissie adviseert evenwel een meer diepgaande analyse. Verder is het profiel niet enkel georiënteerd op een commerciële bedrijfscontext, maar ook op organisaties en overheden. De commissie waardeert deze brede profilering. Zij wijst er echter op dat de benaming van de opleiding, "bedrijfscommunicatie", aldus te eng is en verwarrend.

Programma

De commissie stelde vast dat het programma van de opleiding onvoldoende academisch is gericht. Onderwijs en onderzoek worden niet voldoende geïntegreerd. De commissie haalt hiervoor een aantal redenen aan. Zij wijst op een te beperkte onderzoeksactiviteit van de betrokken docenten binnen het domein van de bedrijfscommunicatie. Het methodologieonderwijs wordt niet systematisch ingevuld en heeft een te vrijblijvend karakter. De ontwikkeling van een onderzoeksattitude krijgt eveneens onvoldoende aandacht. Verder stelde de commissie vast dat het programma onvoldoende professioneel is gericht. Te weinig opleidingsonderdelen leggen de link met de beroepspraktijk. De commissie raadt ten slotte aan om de opzet van de stage te verdiepen. Stage-ervaringen worden onvoldoende terug gekoppeld naar het onderwijs. Ook de reflectie op het eigen professioneel handelen komt te weinig aan bod. Ten slotte is de beoordeling van de stage voor verbetering vatbaar.

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties adequaat en evenwichtig werden geconcretiseerd in het programma. Het programma bestaat uit drie inhoudelijke "polen", aangevuld met een masterproef. De commissie onderzocht de drie polen.

pagina 3 van 11 Zij waardeert onder meer de keuze voor relevante thema's, de aandacht voor pragmatische aspecten van taalgebruik en de onderzoeksinbreng van de docenten voor enkele opleidingsonderdelen.

De commissie plaatst evenwel ook een aantal kritische kanttekeningen. Voorbeelden zijn te weinig differentiatie voor studenten met en zonder voorkennis, onvoldoende aandacht voor de culturele conventies van de taal en te veel ontleende opleidingsonderdelen in de pool "bedrijf en organisatie". De commissie beveelt verder aan om de integratie van de drie polen te versterken.

De commissie stelde vast dat de structuur van het programma de inhoudelijke samenhang waarborgt. Zij waardeert de afstemming tussen docenten en de initiatieven van de opleiding om de samenhang te bevorderen. De commissie beveelt evenwel aan om het evenwicht tussen de verschillende "polen" in het programma te bewaken. Zij adviseert onder meer een bredere gemeenschappelijke stam.

De commissie stelde vast dat de studielast beantwoordt aan de begrote studietijd en de decretale voorwaarden. Zij baseert zich onder meer op informatie uit studentenbevragingen en studietijdmetingen. Het programma is studeerbaar. Studiebelemmerende factoren worden adequaat gecompenseerd, bijvoorbeeld de initiatieven voor een betere spreiding van de studielast. Toch blijkt de reële studielast nog steeds zwaarder dan begroot. De commissie raadt aan om dit verder te bewaken.

De commissie stelde vast dat de opleiding de decretale toelatingsvoorwaarden correct toepast. De opleiding voert ook een adequaat toelatingsbeleid. Studenten met een bachelordiploma toegepaste taalkunde, taal- en letterkunde of communicatie-wetenschappen kunnen rechtstreeks instromen. Voor studenten met een relevant bachelordiploma zijn - individueel - aangepaste voorbereidingstrajecten mogelijk. Verder zijn er schakelprogramma's en een aanbod aan remediëring en bijspijkerkursussen. De opleiding hanteert daarbij minimale taalbeheersingsniveaus. De commissie beveelt aan om ook het vereiste startniveau te toetsen van studenten die rechtstreeks instromen. De opleiding bracht haar instroom in kaart. Een groot deel (60%) beschikt over een bachelor- of masterdiploma taal- en letterkunde. De opleiding sluit voldoende aan bij de kwalificaties van deze instroom.

De opleiding bedraagt 60 studiepunten en beantwoordt aan de decretale eisen inzake studieomvang.

De commissie stelde vast dat het didactisch concept "begeleide zelfstudie" aansluit bij de doelstellingen van de opleiding. Zij waardeert actieve werkvormen zoals opdrachten en cases. Er is evenwel ruimte voor verbetering. Vele gemeenschappelijke modules overlappen en komen niet tegemoet aan de grote niveauverschillen tussen studenten. De commissie onderzocht ook het leermateriaal. De kwaliteit is voldoende maar wisselend. Verder wordt nog weinig gebruik gemaakt van internationale handboeken.

De commissie stelde vast dat de beoordeling en toetsing adequaat en evenwichtig wordt afgestemd op de leerdoelen. De evaluatiecriteria zijn helder. De commissie onderzocht ook de examenvragen. Het niveau is degelijk maar wisselend. Zij adviseert om de kwaliteit van de beoordeling te verhogen. Verder wordt een effectief toetsbeleid gevoerd.

De studieomvang van de masterproef (18 studiepunten) beantwoordt aan de decretale vereisten. De masterproef bestaat uit een stage en een scriptie. De stage wordt gelopen in een communicatiefunctie binnen een professionele organisatie. De scriptie stoelt op een onderzoeksprobleem. De commissie heeft recente masterproeven bestudeerd.

pagina 4 van 11 Zij stelde vast dat deze van voldoende niveau zijn en goed aansluiten bij de eindkwalificaties van de opleiding. De begeleiding en beoordeling verlopen vlot.

De commissie beoordeelt het onderwerp Programma positief, ondanks de score onvoldoende voor het facet "Eisen academische en professionele gerichtheid". Bij de weging van de facetten hield de commissie onder meer rekening met het degelijke niveau van de verschillende opleidingsonderdelen. Zij waardeert ook de academische kwalificatie van de betrokken docenten, zij het in andere domeinen dan bedrijfscommunicatie. Ondanks de verschillende kritische bedenkingen, komt de commissie tot de slotsom dat het programma aan de maat is.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma en voor de scores van alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp Programma als voldoende.

Inzet personeel

De commissie stelde vast dat het personeel van de opleiding van onvoldoende academisch en professioneel niveau is. Zij onderzocht de onderzoeksoutput van de betrokken docenten, zoals publicaties, projectaanvragen, lezingen en aanwezigheid op nationale en internationale congressen. De output is weliswaar van academisch niveau maar onvoldoende relevant voor het domein bedrijfscommunicatie. De commissie concludeert dan ook dat het onderwijs te weinig wordt verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied. Zij wijst op de noodzaak van een voltijds hoogleraar, die samen met een team borg staat voor onderzoek op het snijvlak van de drie polen van het programma. De commissie waardeert de voornemens van de opleiding in dit verband. Verder beschikken onvoldoende docenten over degelijke praktijkervaring rond communicatie in grote organisaties.

De commissie stelde vast dat de opleiding over onvoldoende personeel beschikt. De opleiding telt 42 personeelsleden: 31 ZAP en 11 AAP. Niemand blijkt evenwel exclusief betrokken bij de opleiding. Alle personeelsleden combineren hun opdracht met onderwijsopdrachten elders aan de faculteit. Bovendien wordt een deel van de opleidingsonderdelen ontleend aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen. De aansturing hiervan is vreemd aan de opleiding. De commissie concludeert dan ook dat de personeelsomkadering niet volstaat om het programma kwaliteitsvol in te vullen. Zij wijst op de noodzaak om het kader uit te breiden en personeel aan te werven binnen het specifieke domein bedrijfscommunicatie.

De commissie stelde vast dat het personeel voldoende gekwalificeerd is. Zij waardeert de didactische en onderwijskundige deskundigheid en de inzet. Personeelsleden nemen actief deel aan onderwijskundige professionalisering. Het personeelsbeleid is evenwichtig georiënteerd op onderwijs en onderzoek. Het wordt evenwel mee aangestuurd door de betrokken faculteiten en opleidingen die de docenten leveren. Toch wordt ook rekening gehouden met de opleiding.

De commissie beoordeelt het onderwerp Inzet personeel negatief, op basis van de scores onvoldoende voor de facetten "Eisen academische en professionele gerichtheid personeel" en "Kwantiteit personeel". Bij de weging van de facetten gaven de overwegingen van de commissie rond het ontbreken van domeinspecifieke onderzoeksoutput en een onvoldoende eigen personeelsomkadering de doorslag. De commissie kwam tot de slotsom dat de basiskwaliteit niet wordt gegarandeerd.

pagina 5 van 11 De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp Inzet personeel en voor de scores van alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel derhalve als onvoldoende.

Voorzieningen

De commissie stelde vast dat de opleiding beschikt over voldoende geschikte huisvesting en materiële voorzieningen. De voorzieningen bieden voldoende onderwijscomfort. De bibliotheek, het mediacentrum en de computerinfrastructuur zijn degelijk. De onderzoeksinfrastructuur is uitgebreid en leent zich in principe goed voor experimenteel onderzoek binnen het domein bedrijfscommunicatie.

De commissie stelde vast dat studenten degelijk worden geïnformeerd en begeleid. De opleiding communiceert actief met potentiële studenten, bijvoorbeeld via een info-avond. De opleiding biedt effectieve begeleidingsvormen aan, zoals vakinhoudelijke begeleiding door docenten en studietrajectbegeleiding. Verder werkt zij samen met de facultaire studentgerichte diensten. De commissie waardeert ten slotte het voornemen om schakelstudenten sterker te begeleiden.

Interne kwaliteitszorg

De commissie stelde vast dat de opleiding periodiek wordt geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. De commissie uit bijzondere waardering voor de zelfkritische houding van de opleiding. Zij waardeert verder ook de eigen initiatieven en bevragingen, als aanvulling op het centrale systeem. De commissie plaatst echter ook een kritische kanttekening. Zo heeft de opleiding weinig zeggenschap over de evaluatie van ontleende opleidingsonderdelen. Dit bemoeilijkt de samenhang van het programma en de aansluiting bij de doelstellingen en eindkwalificaties.

De commissie stelde vast dat de opleiding een zo goed mogelijk verbeterbeleid voert op basis van de evaluaties. Zij houdt daarbij rekening met de hoger aangehaalde belemmering om zich bij te sturen. De opleiding gaat alert om met suggesties en problemen m.b.t. het programma. Voorbeelden hiervan zijn het loslaten van de verplichte koppeling tussen stage en masterproef en de aanpassing van het schakelprogramma.

De commissie stelde vast dat de opleiding relevante stakeholders actief betreft bij de interne kwaliteitszorg. Medewerkers worden vertegenwoordigd via formele structuren en er is een effectieve informele communicatie. In diverse formele geledingen zetelt een actieve studentenvertegenwoordiging. Alumni en beroepenveld worden echter nog onvoldoende structureel betrokken. De commissie waardeert evenwel de inbreng van de stagebegeleiders.

Resultaten

De commissie stelde vast dat de competenties van de afgestudeerden aansluiten bij de vooropgestelde eindkwalificaties. Zij onderzocht examenvragen, cursussen en masterproeven. De commissie waardeert de ambitie om een arbeidsmarktgerichte masteropleiding aan te bieden, bijvoorbeeld via de organisatie van een stage. Zij waardeert ook het streven naar evenwicht tussen wetenschappelijke en praktijkgerichte vorming. De commissie wijst er evenwel op dat deze doelstelling nog verder moeten worden uitgewerkt en verdiept. Zij adviseert onder meer om strengere voorwaarden te stellen inzake talen- en bedrijfskennis. Verder kan de gevarieerde voorkennis van studenten worden benut om meer interdisciplinariteit te realiseren. Ten slotte raadt de commissie aan om deelname aan internationale uitwisselingen te stimuleren en te ondersteunen.

pagina 6 van 11 De commissie stelde vast dat het rendement van de opleiding voldoende is. Zij onderzocht de slaagcijfers van academiejaar 2007-2008. 60% van de voltijdse studenten rondt de studie af binnen de voorziene tijd. De commissie vindt dit resultaat net aan de maat voor een initiële masteropleiding. Zij legt een verband met het grote aantal studenten dat de masterproef niet op tijd afwerkt. De commissie waardeert de initiatieven om studenten te stimuleren tijdig met de masterproef te starten.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

pagina 7 van 11 **4 Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifieke eisen	Voldoende
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Onvoldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Voldoende
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Voldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	Voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
		2.9 masterproef	Voldoende
3 Inzet van personeel	onvoldoende	3.1 eisen gerichtheid	Onvoldoende
		3.2 kwantiteit	Onvoldoende
		3.3 kwaliteit	Voldoende
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Goed
		4.2 studiebegeleiding	Goed
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	Voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Voldoende
		5.3 betrokkenheid	Voldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel visitatiecommissie: negatief

pagina 8 van 11 **5 Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	onvoldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: negatief

pagina 9 van 11 **6 Besluit**

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de bedrijfscommunicatie (master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de bedrijfscommunicatie (master) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003 heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2011-2012 niet meer kan worden ingericht en dat de graad van Master of Arts in de bedrijfscommunicatie niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep in te stellen (artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 21 juni 2011

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

pagina 10 van 11 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling	Naamsestraat, 22 – 3000 Leuven
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Master in de bedrijfscommunicatie
– specificatie	of Arts
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 ECTS
– opleidingsvarianten	geen
– afstudeerrichtingen:	geen
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Taal- en letterkunde Politieke en sociale wetenschappen
– bijkomende titel	geen

In de accreditatieaanvraag met betrekking tot voorliggende Master of Arts in de bedrijfscommunicatie vermeldt de Katholieke Universiteit Leuven geen afstudeerrichtingen aan te bieden.

pagina 11 van 11 **Bijlage 2 – Opmerkingen en bezwaren**

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Bij brief van 1 juni 2011 heeft de instelling feitelijke opmerkingen gemaakt. Dit heeft geleid tot materiële aanpassingen in het accreditatierapport.